

Kommittédirektiv – En översyn av vissa tolkfrågor

Mats Persson, arbetsmarknads- och integrationsminister

Anna Tenje, äldre- och socialförsäkringsminister

Ingemar Kihlström, migrationspolitisk talesperson (KD)

Ludvig Aspling, migrationspolitisk talesperson (SD)

Sammanfattning

Med utgångspunkt i Tidöavtalet får en särskild utredare i uppdrag att se över vissa tolkfrågor. Det huvudsakliga syftet är att det integrationspolitiska målet, av vilket det framgår att kunskaper i svenska språket är prioriterade för möjligheterna att integreras i samhället, ska återspeglas i användandet av tolk.

Utredningen bygger på två delar:

1. Analysera när det är respektive inte är möjligt att införa en avgift för tolk samt att föreslå avgiftens storlek och när en avgift ska tas ut.
2. Föreslå hur ett förbud för myndigheter att använda barn som tolk bör utformas.

Rätten till offentligt finansierad tolk

- Att kunna svenska är en viktig förutsättning för delaktighet i det svenska samhället.
- Tillgång till tolk är viktigt för
 - den enskilde för att ta tillvara rättigheter och fullgöra skyldigheter.
 - det offentliga för att kunna fullgöra sitt uppdrag.
- Betydande kostnader för det offentliga med tolkar.

En avgift för tolk bör införas

Utredaren ska bl.a.

- analysera förutsättningarna för att avgiftsbelägga offentligt finansierad tolk,
- analysera när det är respektive inte är möjligt att införa en avgift för tolk,
- analysera vilken tidpunkt en tolkavgift bör tas ut,
- föreslå hur en avgift för offentligt finansierad tolk bör utformas för kontakter mellan enskilda och det offentliga,
- föreslå nivån för en sådan avgift.

Avgift för tolk - utgångspunkter

- Kunskaper i svenska språket är en viktig förutsättning för att kunna integreras i samhället.
- Stärka incitamenten för den enskilde att lära sig svenska.
- Rimligt att det tar viss tid att lära sig ett nytt språk på en nivå så man klarar av myndighetskontakter utan tolk.
- Tidpunkten då en person ska betala en avgift för offentligt finansierad tolk bör som huvudregel vara lika för alla.

Avgift för tolk - omfattning och undantag

- Kan finnas rättsliga begränsningar eller andra skäl mot att avgiftsbelägga tolk, t.ex. inom rättsväsendet och hälso- och sjukvården.
- I vissa situationer kan det vara olämpligt att införa en avgift, t.ex. i situationer som rör barn eller särskilt ömmande eller akuta situationer med fara för liv eller hälsa.
- Uppdraget omfattar inte
 - teckenspråks-, dövblind- eller skrivtolkning, och inte heller översättning.
 - tolkning som har sin grund i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Förbud mot att använda barn som tolk

Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur ett förbud för myndigheter att använda barn som tolk bör utformas, samt överväga om det finns situationer då det bör vara möjligt att göra undantag.
- ta ställning till om även andra närstående ska kunna avvisas som tolk vid myndighetskontakter, och i så fall föreslå i vilka situationer det ska vara möjligt.

Förbud mot barn som tolk - utgångspunkter

- Barn som agerar tolk åt en förälder eller annan anhörig
 - får ett stort ansvar för den vuxnes situation,
 - får information som inte är anpassad efter barnets ålder eller mognad och
 - medför risk för fel och brister i tolkningen som barnet riskerar att ta på sig skulden för.
- Myndigheter har uttryckt kritik att barn används som tolk.

Sammanfattning

- Regeringen har utsett Lise Tamm till särskild utredare.
- Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2026.

Utredningen ska:

1. Analysera när det är respektive inte är möjligt att införa en avgift för tolk samt att föreslå avgiftens storlek och när en avgift ska tas ut.
2. Föreslå hur ett förbud för myndigheter att använda barn som tolk bör utformas.

Kommittédirektiv – En översyn av vissa tolkfrågor

Mats Persson, arbetsmarknads- och integrationsminister

Anna Tenje, äldre- och socialförsäkringsminister

Ingemar Kihlström, migrationspolitisk talesperson (KD)

Ludvig Aspling, migrationspolitisk talesperson (SD)

